

Psicologia Evolutiva I

2012/2013

Codi: 102575

Crèdits: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Graduat en Psicologia	954 Graduat en Psicologia	FB	1	1

Professor de contacte

Nom: Conrado Izquierdo Rodríguez

Correu electrònic: Conrad.Izquierdo@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit establert específicament per a aquesta assignatura, però és molt recomanable estar cursant simultàniament la resta d'assignatures que componen el primer semestre del primer curs. Aquestes assignatures són: *Fonaments de Psicobiologia I*, *Història de la Psicologia*, *Personalitat i Diferències Individuals*, *Processos psicològics: Atenció i Percepció*.

Objectius

El programa de Psicologia Evolutiva I aporta una introducció clara i simplificada de diferents interpretacions dels canvis i transformacions psicològics que ocorren en les persones durant la seva vida. Des d'un punt de vista sistèmic interessa revisar les grans teories genètiques del desenvolupament així com les aportacions per dominis que estan generant recerca empírica i transferència de coneixement sobre el desenvolupament humà. Tot i que l'emmarcament conceptual i metodològic contempla les diferents etapes de la vida humana, es pren l'estudi dels canvis evolutius des de la concepció fins a l'adolescència com el període de temps privilegiat per descriure i explicar el desenvolupament i valorar la importància de l'educació i la intervenció optimitzadora en les diferents etapes de la vida.

D'acord amb aquest enfocament, els objectius formatius de l'assignatura són:

- Llegir, escriure i parlar de forma acurada sobre el desenvolupament humà.
- Situar les veus teòriques en el seu context: coordenada històrica, model epistemològic, productivitat empírica i aplicacions.
- Definir conceptes i descriure seqüències de canvi evolutiu en les primeres etapes de la vida.
- Saber assenyalar i comentar la problemàtica científica, que compromet l'estudi del desenvolupament psicològic, i els esforços dels investigadors evolutius per superar les dificultats conceptuals, metodològiques i d'orde socio-econòmic i polític.

Competències

- Distingir i relacionar els diferents enfocaments i tradicions teòrics que han contribuït al desenvolupament històric de la psicologia, i conèixer la influència que han tingut en la producció del coneixement i en la pràctica professional.
- Escoltar activament per poder obtenir i sintetitzar la informació pertinent i comprendre el contingut.

- Identificar i descriure els processos i les etapes del desenvolupament psicològic al llarg del cicle vital.
- Treballar en equip.
- Valorar, contrastar i prendre decisions sobre l'elecció dels mètodes i dels instruments de mesura adequats en cada situació o context d'avaluació.

Resultats d'aprenentatge

1. Contrastar conceptes i processos bio-psicosocials implicats en els canvis que tenen relació amb el creixement, el desenvolupament i l'envelliment mitjançant la recerca d'exemples a la vida quotidiana
2. Contrastar les nocions d'evolució, desenvolupament i gènesi.
3. Descriure les principals característiques dels enfocaments teòrics en l'estudi de la psicologia evolutiva.
4. Elaborar preguntes i respostes sobre conceptes i processos evolutius explicats a classe
5. Identificar conceptes i processos evolutius a partir d'observacions sistemàtiques sobre el desenvolupament de les persones en els períodes de la vida
6. Identificar les etapes del desenvolupament perceptiu i de l'adquisició del llenguatge.
7. Treballar en equip.
8. Valorar la pertinència dels mètodes d'avaluació del desenvolupament en cada una de les etapes del cicle vital.

Continguts

Descriptors: Teories i models del desenvolupament humà. Bases del desenvolupament humà. Desenvolupament motor. Desenvolupament cognitiu. Desenvolupament de la comunicació i del llenguatge.

Programa

Bloc A. ESTUDI DEL DESENVOLUPAMENT HUMÀ I LA SEVA PROBLEMÀTICA

- Història i perspectives del desenvolupament
- L'enfocament sistèmic
- El paper de l'herència i el medi en el desenvolupament
- Etapes de la vida

Bloc B. TEORIES I RECERCA DEL DESENVOLUPAMENT: La contribució al benestar de les persones

- Teories genètiques
- Teories del cicle vital
- Altres teories que expliquen mecanismes específics del desenvolupament

Bloc C. COMPENDI TEMÀTIC DE CANVIS I TRANSFORMACIONS

- Desenvolupament prenatal i el naixement
- Desenvolupament de la primera infància (fins als 2 anys)
- Desenvolupament cognitiu i lingüístic (3 - 14 anys)

Metodologia

Les situacions d'aprenentatge a l'aula s'organitzen com:

- Conferències dirigides a sensibilitzar i desvetllar l'interès per les temàtiques que han marcat un camí a l'hora de comprendre el desenvolupament ontogenètic a les primeres etapes de la vida.

- Sessions expositives dirigides a presentar els continguts bàsics del programa i comentar la lectura de textos objecte d'avaluació.
- Sessions dirigides a preparar, compartir i discutir les activitats d'avaluació escrita i la realització del projecte d'observació en petit grup.

Pel que fa a les activitats formatives, s'utilitzaran algunes de les següents tècniques

- Tutorials per donar suport a l'estudi individual o en petit grup de les lectures escollides
- Exercicis orals i escrits
- Visualització de la participació en debats i col·loquis
- Ús de tècniques d'observació i entrevista
- Fòrum virtual
- Manteniment de la carpeta d'activitats i/o la fitxa de seguiment
- La preparació i la realització d'un projecte empíric en petit grup (n = 5)

Nota:

1. El format de la carpeta pot ser electrònic o en paper.
2. Títol genèric del projecte empíric: Estudi observacional del desenvolupament infantil (0-6 anys) i el seu context.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Conferències	10,5	0,42	3
Seminari i projecte empíric	24	0,96	7, 8
Sessions expositives	18	0,72	2, 3, 6
Tipus: Supervisades			
Discussió de texts	7	0,28	
Tipus: Autònomes			
Elaboració de treballs individuals	3	0,12	3
Elaboración de trabajos en grupo	7,5	0,3	7
Estudi	30	1,2	2, 3, 6
Lectura de texts	37,5	1,5	1, 2, 3, 4, 5, 6
Recerca bibliogràfica i d'altres fons d'informació	7,5	0,3	2, 3, 6

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura és continuada. Inclou la lectura i discussió de texts en les sessions de seminari, la realització de 2 proves escrites individuals i la redacció personal resumida (màxim 4 pàgines DIN A4) dels aspectes més destacables del projecte d'observació sistemàtica realitzat en petit grup.

La nota final de l'assignatura s'obté a partir de la suma de les puntuacions ponderades de les activitats d'avaluació realitzades. A continuació s'especifica el pes relatiu de cadascuna de les evidències d'aprenentatge obtingudes a partir de l'avaluació continuada:

1. Lectura i discussió de documents : 25%
2. Prova escrita individual (I): 25%
3. Prova escrita individual (II): 25%
4. Projecte d'observació realitzat en petit grup: 25%

La regulació del procés d'avaluació continuada tindrà en compte els següents criteris:

Es considera **PRESENTAT** l'estudiant que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts (40%) .

Es considera **SUSPENS** l'estudiant presentat que obtingui una nota final ponderada < 5

El sistema de reavaluació és continu. No es contempla la reavaluació final.

Els criteris i les proves que se aplicaran per avaluar a la totalitat dels estudiants matriculats a l'assignatura han estat consensuats pels professors/ores responsables de l'avaluació de cada grup de matrícula

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lectura i discussió de texts	25%	1	0,04	1, 4, 5, 7
Projecte d'observació sistemàtica	25%	1	0,04	1, 3, 5, 7
Prova escrita individual (I)	25%	1	0,04	2, 3, 8
Prova escrita individual (II)	25%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 8

Bibliografia

Bibliografia

Manuais (Biblioteca Humanitats)

Perinat, A. i altres (2007). *Psicología del desarrollo: un enfoque sistémico*. Barcelona: UOC.

Berger, K. S. i Thompson, R. A. (1997). *Psicología del desarrollo: Infancia y adolescencia*. Madrid: Editorial. Médica Panamericana.

Córdoba . A. I., Descals, A. i Gil, M. D. (Coords.) (2006). *Psicología del desarrollo en la edad escolar*. Madrid: Pirámide.

Delval, J. (1994). *El desarrollo humano*. Madrid: Siglo XXI.

Hoffman, L., Paris, S. i Hall, E. (1995). *Psicología del desarrollo hoy Vol. 1*. Madrid: McGraw-Hill.

Silvestre, N. i Solé, R. M. (1993). *Psicología evolutiva. Infancia, preadolescencia*. Barcelona: Ceac.

Vasta, R., Haith, M. M., i Miller, S. A. (2001). *Psicología infantil*. Barcelona: Ariel.

Articles recomanats

Alkire, S. (2002). Dimensions of Human development. *World Development*, 30 (2), 181-205.

Bronfenbrenner, U. (1985). Contextos de crianza del niño. Problemas y perspectivas. *Infancia y Aprendizaje*, 29, 45-55. (Original en anglès, 1979).

Bruner, J. (1972). Nature and uses of immaturity. *American Psychologist*, 27 (8), 1-22. (Versió en espanyol de Ileana Enesco, 1989).

Bruner, J. (1981). Vygotski: una perspectiva històrico-cultural. *Infancia y Aprendizaje*, 14, 3-17. (Original en anglès, Lalueza, J. L. i Crespo, I. (1996). Algunas dificultades generadas por el sesgo cultural en el estudio del desarrollo humano. *Cultura y Educación*, 3, 51-69.

Oliva, A. (1995). Estado actual de la teoría del apego. *Apuntes de Psicología*, 45, 21-40.

Orozco, M. (2008). Contribuciones de la Psicología a los problemas de la niñez en Colombia. *Interamericana Journal of Psychology*, 42 (3), 487-498.

Tirapu-Ustárriz, J., Pérez-Sayes, G., Erekatxo-Bilbao, M. i Peligrín-Valero, C. (2007). ¿Qué es la teoría de la mente? *Revista de Neurología*, 44 (8), 479-489.

Altres llibres y materials de referència

Bradley, B. S. (1992). *Concepciones de la infancia*. Madrid: Alianza. (Original en anglès, 1989).

García Madruga, J. A., Gutiérrez, F. y Carriedo, N. (2002). *Psicología Evolutiva II. Desarrollo cognitivo y lingüístico* (Vols. I y II). Madrid: UNED.

Izquierdo, C. (2009). Escritos sobre desenvolupament, metodologia observacional i interacció comunicativa. Document policopiat.

Izquierdo, C. (2010). Comunicación no verbal: el movimiento del cuerpo. A C. Izquierdo i A. Perinat (Coords.), *Investigar en psicología de la comunicación. Nuevas perspectivas conceptuales y metodológicas*. Barcelona: Amencia.

Perinat, A. i al. (1986). *La comunicación preverbal*. Barcelona: Avesta. Perinat, A. (2002). *La primera infancia*. Barcelona: UOC.

Postman, N. (1990). *La desaparición de la infantesa*. Vic: Eumo. (Original en anglès, 1982).

Schaffer, H. R. (2000). *Desarrollo social*. Mèxic: Siglo XXI. (Original en anglès, 1996).